

מצוות חג הפורים

The Purim Mitzvahs

אדר א' התשע"ט ■ 3/2019 ■ 1062

משלוח מנות

מן המילים "מְשַׁלַּח מְנוֹת (מנות ברבים) אִישׁ לְרֵעֵהוּ (רַעַי בַּיּוֹם אֲשֶׁר שָׁבְרוּ אֲבֵי הַיְהוּדִים לְשִׁלוֹט בָּהֶם, וַיְנַהֲפוּךְ הוּא, אֲשֶׁר יִשְׁלַטוּ הַיְהוּדִים הַמָּה בְּשָׁנָאֵיהֶם)" (פרק ט, פסוק א). צירוף המילים "וַיְנַהֲפוּךְ הוּא" הפך לאחד מסימני ההיכר של החג. בהתאם לכך גם בולי הסדרה המוקדשת למצוות פורים התהפכו, ולראשונה בישראל הם הונפקו כך שהשובל מחובר אל צידו העליון של הבול ולא אל תחתיתו.

מתנות לאביונים

מן המילים "מְתַנֵּנֹת (ברבים) לְאָבְיוֹנִים (ברבים)" למדו חכמים כי חייב אדם לתת לפחות שתי מתנות או תרומות של כסף לשני אביונים שונים. לאורך הדורות הדגישו פוסקים שונים, כגון הרמב"ם, כי "מוטב לאדם להרבות במתנות אביונים מלהרבות בסעודתו ובמשלוח מנות לרעיו". את המצווה החשובה הזו מייצג בול מרדכי היהודי, אשר לפי המסופר במגילה היה "דָּרָשׁ טוֹב לְעַמּוֹ" (פרק י, פסוק ג).

* תודתנו למשה רימר על הייעוץ התוכני.

במגילת אסתר נכתב כי מרדכי היהודי הנחה את כל היהודים ברחבי ממלכת פרס לחגוג מדי שנה את ימי חג הפורים, "לְעֵשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מְשֻׁתָּה וְשִׁמְחָה, וּמְשַׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ, וּמְתַנֵּנֹת לְאָבְיוֹנִים" (פרק ט, פסוק כב). על בסיס הנאמר בפסוק זה גיבשו חכמים את ארבע המצוות הנהוגות בימי החג, והן מוצגות בבולים על ידי ארבע מן הדמויות המופיעות במגילה.

מקרא מגילה

המגילה מציגת כי "הַיְמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנִעֲשִׂים בְּכָל דּוֹר וָדוֹר" (פרק ט, פסוק כח). מפסוק זה למדו חכמים כי חובה על כל אדם מִיִּשְׂרָאֵל, גברים ונשים כאחד, לקרוא את מגילת אסתר. ניתן לקרוא את המגילה לבד או לשמוע אותה מפי שליח ציבור הקורא אותה בקול רם. את המצווה הזו מייצגת בבול דמותו של המלך אחשוורוש, אשר ביקש לקרוא לפניו את ספר הזיכרונות כאשר נדה שנתו בלילה.

משתה ושמחה

המגילה מרבה לתאר את משתאות היין המפוארים שערכו המלך אחשוורוש ואסתר המלכה, אשר במהלכם התרחשו האירועים שהביאו להצלת היהודים. חכמים הדגישו את חשיבות שתיית היין במהלך סעודת החג, ומפורסמת אמרתו של האמורא רבא שקבע כי חייב אדם להתבסס בפורים. מצווה זו מיוצגת בבול על ידי המלכה אסתר. משתה היין, שאליו הזמינה אסתר את אחשוורוש ואת המן, הביא למפלתו של צורר היהודים.

